

mačné centrá, náučné chodníky, vydáva vlastné noviny a informačné brožúrky, školí dobrovoľných strážcov a sprievodcov po NRA, spolupracuje s miestnymi študentmi. V rámci parku pôsobi viaceri mimovládnych organizácií, napr. *Cuyahoga Scenic Railroad*, ktorá sa stará o železničné zariadenie a jeho údržbu v rámci rekreačného využitia NRA.

Cuyahoga Valley Association je stôclenné združenie, ktoré iniciovalo vyhlásenie NRA. Zaoberá sa problematikou čistoty vody, podieľa sa na činnosti a financovaní niektorých aktivít správy NRA.

NRA sa orientuje aj na rekreačné využívanie prírodného bohatstva. Disponuje lyžiarskymi zjazdovka-

mi, cyklistickými chodníkmi, golfovými ihriskami, piknikovými areálmi. Rieka Cuyahoga je príťažlivá pre milovníkov vodných športov a rybárov. Zakázané je tu však poľovníctvo, ťažba dreva v lesoch a zber lesných plodín.

Atraktívne údolie rieky Cuyahoga má veľa spoločného s naším územím v nive rieky Morava na Záhorí – krásnu prírodnú scenériu, náučný chodník s cyklistickou cestičkou... Nám však chýba, okrem ďalších materiálnych vymožeností, najmä vrúcnejší a morálnejší vzťah k tejto, akoby zázrakom zachovanej, harmonickej oáze pokoja.

Katarína Zlochová

O doprave a životnom prostredí v povážskobystrickom regióne

V kine Mier v Považskej Bystrici sa uskutočnila dňa 14. 11. 1996 **III. konferencia o životnom prostredí**, zameraná na informovanie širokej verejnosti o vplyvoch výstavby diaľnice D 1 na životné prostredie, a s tým súvisiacich riešeniach problémov. Podujatie zorganizoval Okresný úrad v Považskej Bystrici, odbor životného prostredia. Stretlo sa na ňom do 300 účastníkov a predstavilo sa 26 firiem z oblasti recyklácie odpadov, ochrany vôd a ovzdušia, stavebnej činnosti, priemyselnej výroby, geológie, sadovníctva, krajinárstva a pod.

Konferenciu otvoril prednosta Okresného úradu v Považskej Bystrici Ing. Jaroslav Fecko, upozornil na závažnosť problematiky výstavby D 1 v regióne. S prvým príspevkom *Význam a prínos diaľnice Sever – Juh* vystúpil Ing. P. Ondroušek, CSc. Zhrnul objektívnu nevyhnutnosť výstavby dopravných tepien diaľničného typu, podrobne

zhodnotil fah TEM Gdaňsk – Atény, ktorého súčasťou sú v našom regióne diaľnice D 1 a D 18. Prof. Ing. V. M. Medelská, DrSc., hovorila o *význame a vplyve diaľnice na sídelný útvar*, mnohými príkladmi ilustrovala vplyvy dopravných komunikácií na urbanizované priestory, obyvateľstvo, obchod a ich vzájomné interakcie. Ing. M. Luciak z MŽP SR podrobne rozobral problematiku *posudzovania vplyvov na životné prostredie* v súvislosti s diaľnicou. Ing. Z. Janoviak z OÚ v Považskej Bystrici referoval o *postupe prípravy výstavby diaľnice v regióne*, oboznámil s históriou jej prípravy a harmonogramom prác na úsekoch Nemšová – Sverepec a Sverepec – Hričovské Podhradie. Ing. L. Feriancová z Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene oboznámila s riešením *revitalizácie krajiny počas výstavby a prevádzkovania diaľnice*. Ing. arch. A. Supuka zo SAŽP v Banskej Bystrici a Ing. L.

Mateček zo SAŽP v Žiline prezentovali *stratégiu priestorového rozvoja a usporiadania Slovenska*, na ktorej v súčasnosti pracujú. Dopoldňajší program plenárnych prednášok uzatvoril doc. Ing. Vladimír Hlavňa, CSc., z VŠDS v Žiline príspevkom na tému *mobilné zdroje a ich vplyv na životné prostredie*. V popoludňajších hodinách rokovanie pokračovalo v sekciiach.

Konferencia, ktorá bola predovšetkým zameraná na riešenie dopravných pomerov regiónu s vybudovaním diaľničnej siete, orientovala sa v druhej polovici hlavného programu aj na riešenie a elimináciu problémov súvisiacich s výstavbou i prevádzkou diaľnice.

Účastníkov zaujali nové pohľady na možnosti riešenia vplyvu mobilných zdrojov na životné prostredie, ktoré v dopoludňajšej prednáške načrtnol doc. Ing. Vladimír Hlavňa, CSc. Obnovenie zastaraného vozového parku na Slovensku, prechod na nové ušľachtilé druhy pohonných hmôt, ako aj povinnosť zavedenia katalyzátorov do motorových vozidiel, sú cestou, ktorá vedie k zlepšeniu, resp. zníženiu negatívnych vplyvov diaľničnej dopravy na životné prostredie. Odborné referáty prednesené v sekciiach podrobnejšie rozobrali témy načrtnuté v plenárnom programe.

• **Sekcia ochrany vôd, ovzdušia a odpadového hospodárstva**, ktorú viedol Ing. Pavel Petřík, mala najväčší záber riešenia problémov súvisiacich predovšetkým s prevádzkou diaľnic. Odpadové oleje, akumulátory, pneumatiky a pod. predstavujú tzv. nebezpečný odpad, ktorý pri nesprávnom nakladaní môže spôsobiť environmentálne havárie. Spôsobom ich zberu a nasledujúceho zneškodnenia sa venovalo vo svojich príspevkoch niekoľko odborníkov, ako aj zástupcov firiem, zaoberajúcich sa týmto problémom. Zástupca SPP Bratislava podrobne hovoril o už spracovanom projekte na zmenu pohonného mé-

dia s menšími škodlivými účinkami na životné prostredie, t. j. o prechode na zemný plyn.

● **Sekciu ochrany prírody** viedol RNDr. Emil Kardoš a referáty v nej boli zamerané na riešenie problémov vyplývajúcich z antropických tlakov na prírodné prostredie. K prednáške v hlavnej časti tu odznel doplnujúci príspevok o revitalizácii krajiny ovplyvnenej výstavbou a prevádzkou diaľnice s prezentovaním praktických skúseností s ozeleňovaním plôch zdevastovaných pri výstavbe diaľničnej siete. Zástupcovia CHKO Strážovské vrchy informovali o postupe prác na inventarizácii územia so zameraním na výskyt vstavačovitých rastlinných druhov. V tejto sekcii odznela aj informácia o výsledkoch projektu likvidácie nebezpečnej a rýchlo sa šíriacej buriny *boľševník obrovský* v okrese Považská Bystrica. Akciu koordinoval odbor životného prostredia OÚ a zúčastnili sa na nej obecné úrady z maríkovskej a pa-

pradnianskej doliny, ako aj dobrovoľní ochrancovia prírody. Počas vegetačného obdobia urobili dva zásahy, a to mechanické kosenie a aplikáciu herbicídu ROUNDAP na zrezané stonky boľševníka. V projekte sa bude pokračovať v ďalších rokoch až do úplného odstránenia tejto rastliny.

● **V sekcii územného plánovania a stavebného poriadku**, ktorú viedla Ing. I. Kozárová, odznelo 5 príspevkov konkrétne súvisiacich s pripravovanou výstavbou diaľnice v okrese Považská Bystrica.

Po skončení oficiálneho programu nasledovalo verejné prerokovanie *Správny o hodnotení diaľnice D 1 v úseku Sverepec – Hričovské Podhradie*, na ktorom sa využili i poznatky, získané z prednesených odborných príspevkov. Zo všetkých prednášok vyplynulo, že diaľnica, okrem napojenia na medzinárodnú sieť, zlepší aj vnútroštátne prepojenie a v regióne pozitívne ovplyvní oživenie priemyselnej výroby, slu-

žieb a pod., čím prispeje k zvýšeniu zamestnanosti, a teda aj životnej úrovne obyvateľstva. Situovanie diaľnice v považskom koridore si vyžiada zmenu a doplnky v územnoplánovacej dokumentácii dotknutých sídelných útvarov, v ktorej treba navrhnúť opatrenia na kompenzáciu negatívnych vplyvov diaľnice na sídelné útvary, obyvateľstvo a prírodné prostredie.

Konferenciu sa podarilo naplniť stanovený cieľ – informovať verejnosť, ako aj prispieť k riešeniu takého závažného problému, akým je diaľnica v regióne stredného Považia.

Emil Kardoš

Kongres biometeorológie

Významné medzinárodné podujatie, ktoré sa koná každé 3 roky, uskutočnilo sa vlani v Lubľane, hlavnom meste Slovinska, v dňoch 1.–8. 9. Organizátorom **14. medzinárodného kongresu biometeorológie** bola International Society of Biometeorology (Medzinárodná spoločnosť pre biometeorológiu) a Lublanská univerzita.

Miestom konania bolo Kogresové centrum hlavného mesta. V rámci plenárneho zhromaždenia odzneli prednášky o rôznych koncepčných modeloch biometeorológie včítane antropocentrického a modelu všeobecných systémov, o adaptácii flóry a fauny na zmenu klímy, biokybernetickej regulácii prostredia v horských lesoch, úlohe dyna-

mických modelov simulácie úrod v hodnotení vplyvu klimatickej variability, analýze priestorových a časových stupníc v aplikovanej klimatológii, predikcii výnosov pri zmenách klímy. Ďalšie príspevky sa venovali viditeľnej a neviditeľnej elektromagnetickej radiácii, biologickým rytmom a ich reakciám v extrémnom prostredí, vplyvom prostredia na telesnú teplotu a ľudské zdravie, chemickým a fyzikálnym vplyvom na tvorbu červených krviniek.

Ďalšie rokovania prebiehali v 14 sekciiach, súčasne vždy v štyroch (v zátvorke uvádzame počet prednesených príspevkov).

1. *Poľnohospodárstvo, klíma a lesníctvo* (46). Príspevky boli zamera-

né na súvislosť zmenšovania plôch lesov s hydrologickými procesmi, evapotranspiráciu drevín, poškodzovanie lesov a poľnohospodárskych plodín zvýšenými koncentraciami ozónu, škodlivosť zvýšených koncentrácií oxidov síry a dusíka na rastliny, závislosti medzi meteorologickými vplyvmi a úžitkovosťou hospodárskych zvierat.

2. *Fenológia* (23). Účastníci informovali o závislosti medzi fenológiou a teplotami prostredia, fenológiou a rastom rôznych druhov drevín vo vzťahu ku klimatickým zmenám.

3. *Biologické cykly a fotoperiodizmus* (18). Táto sekcia sa venovala pohybovej aktivite laboratórnych zvierat a rýb vyvolanej ultradiánnym cyklom, synchronizácii biologických rytmov pôsobením geofyzikálnych faktorov a meteorologických procesov, vplyvu zmien fotoperiód na